

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LIII. An fides justificans sit Fiducia specialis misericordia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

cto: sed fidei historicæ & iustificantis est Scharpio Totum Dei verbum, in quo & fides de Potentia Dei continetur; ergo cum sit Vnum fidei obiectum, esse & ipsam VNAM necesse est, qua iustitia & hæreditas acquiritur.

INSTAT: Licet fides iustificans semper in se contineat fidem historicam, & aliquando etiam miraculorum; non tamen contrà.

DICO I. Fides iustificans est & Sacræ historiæ, & miraculorum, & promissionum, & omnium quæ Reuelata sunt; & contrà: At verò non illa sola promissionum, vt dicit iste, & non docet; patetque suprâ. Deinde, Fides miraculorum est credere edita miracula; non edere posse ea: Neque ea est species fidei, sed actus.

QVÆSTIO LIII.

An Fides Iustificans sit F. DVCLIA
Specialis misericordia?

LUTHERANI suprâ quæst. 51. Fidem esse propriè ac tantum fiduciam affirmant: Calviniani verò licet etiâ laciniâ Notitiæ assuant; Fiduciam tamen communiter propugnant; eiusque obiectum esse volunt tum Scripturam quidem vniversam; tum verò præcipuè eam, quæ est de Promissionibus factis.

CALVINISTARVM communem sententiam hisce complectitur Scharpius in Cursu Theol. Sect. 22. Controu. 4. Nos fidem esse fiduciam, seu specialis misericordiæ certam persuasionem; qua quisque fidelis certo statuit SIBI remissa esse peccata in Christo; & SE Salutem æternam consecuturum asserimus.

SVADENT istis, præter allata superius quæst. 51. I. Quia Scriptura dicit, Isa. 1. 18. Act. 2. 29. Gal. 1. 4. & 3. 13. 27. specialem misericordiam ad omnes & singulos pertinere: ergo eam fides singulorum applicare debet.

2. Quia Nulli datur vita æterna, nisi qui particulariter particeps est misericordiæ per fidem; Ioan. 5. 1. 5. Mar. 16. 16. Luc. 7. 50. Ergo fides est specialis certa persuasio, & promissionum applicatio.

3. Scriptura, Rom. 8. v. 15. 16. duos ponit adoptionis testes, Sp. Sanctum in nobis & Spiritum nostrum, id est, conscientiam sanctificatam. Ergo quod specialiter testatur cuique spiritus, id tenetur credere. Sic & 2. Cor. 1. 21. Ioan. 3. 13. & 4. 13. &c.

4. Pontificii volunt nos certos esse posse Salutis spe: ergo & fide. Nam spes fidem sequitur; cum speremus id, quod credimus.

5. Christus exigit particularem persuasionem particularis misericordiæ in plurium curatione; ergo singuli eam habere debent.

6. Timiditas fidei in scripturis arguitur, ergo necessaria est specialis misericordiæ fiducia.

7. Semel in gratiam recepti à gratia finaliter excidere non possunt. Ergo de salute nulli dubitare licet. Vide suprâ quæst. 51.

AVTOR. Fides non est fiducia; teste S. Scriptura.

1. Rom. 4. Non infirmatus est fide, nec consideravit corpus suum mortuum: in re promissione etiam Dei non hesitavit diffidentia; sed confortatus est fide, plenissimè sciens quia quacunque promissu Deus, potens est & facere. Ideo & reputatum est ei ad iustitiam. En Considerare est intellectus: Plenissimè scire item: Fiducia autem est voluntatis: Diffidentia græcè ibi est ἀπιστία, id est, incredulitas.

2. 1. Cor. 13. Manent fides, spes, charitas: &c. Hic fidem iustificantem distinguit à spe, quæ est Fiducia, Iob. 8. spes hypocritæ peribit. Psal. 39. Iere. 17.

3. 2. Cor. 10. In captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi. En credere cogitur fide intellectus quod non intelligit.

4. Eph.

4. Eph. 3. *In quo habemus fiduciam & accessum in confidentia PER fidem eius.* Ecce ipse præsupponit fidem, & 1. Tim. 3. *acquirat multam fiduciam in fide, quæ est in Christo IESU.* Vnde Mat. 9. *Confide filia; quia præcedens fides tua, præsensque, te saluam fecit.*

5. Scriptura docet obiectum fidei esse omnia, quæ reuelauit Deus: patet infra quest. 56.

6. Actus fidei est in Scripturis *Crede*: at fiduciæ est *Fidere*. Fidere autem non explicatur semper in Scripturis per *Crede*, ut volunt aduersarij: quia absurda contingerent plura: Vt Ioan. 14. *Non creditis, quia ego in Patre, & Pater in me est? Alioquin propter opera ipsa credite.* Act. 8. *Credo Filium Dei esse IESUM.* Rom. 10. *Corde creditur ad &c.* similia absurdè exponuntur pro fiducia.

7. *Substantia rerum sperandarum*, id est, futurarum est fides; quia futura facit præsentia: at repræsentare est intellectus, non voluntatis. Item *Argumentum, ἐλεγχος*, id est conuictio ad intellectum pertinet, cuius est iudicare, & assentiri. Ibidem: *Fide intelligimus aptata esse sæcula Verbo Dei.* At intelligere non est voluntatis seu fiduciæ. Ibid. *Fide Noe metuens aptauit arcam.* id est, quia credidit certò futura, ideo metuebat; at fiducia excludit metum. Ib. *Accedentem ad Deum oportet credere, quia est; & inquirentibus se Remunerator sit.* At hic *Crede* non potest exponi per *Fidere*: non enim confidimus esse Deum; sed credimus.

Dico AD I. Generalis misericordia Dei pertinet ad singulos in actu signato, Dei voluntate, qui *vult omnes*

saluos fieri: at non pertinet ad singulos efficaciter; ex defectu suscipientium eam; ut incapaciū suā culpā; non Dei causā. Applicare verò eā sibi possent ac deberent singuli per obseruationem mandatorum, vsum Sacramentorum. &c. & sic sperare bene.

AD II. *Per Fidem*, solam promissionum? Falsum jam patuit suprā; patet & infrā. Deinde *particulariter participes* sic, ut iam dictum, scilicet per Vnam & in charitate viuam fidem. Falsa & consequentia est. Quia *fides est sperandarum*, id est, omnium reuelatarum *substantia rerum*, non *applicatio* earum.

AD III. Primum, de Apostolis id asseritur, quæ certitudo specialis constabat ex speciali reuelatione. Deinde Spiritus Spiritui nostro testatur per modum spei & consolationis; non fidei & reuelationis.

AD IV. Spes nostra respectu Dei certa est; at nostri respectu incerta; quia mutabiles sumus, & *nescimus cuius spiritus simus; nescimus odio an amore digni simus.*

AD V. Primum ab aliquibus solum ad omnes nulla sequela est. Requisiuit autem Dominus ab aliquibus fidem, non specialem illam promissionum, sed Generalem omnium reuelatarum, seu reuelandorum; Demum necessaria est cuique post fidem etiam fiducia seu spes, sed non ipla certitudo.

AD VI. Timiditas fidei generalis arguitur, quod non exerceretur pro tempore, loco, casu, statuque, uti poterant & debebant viri modicæ fidei. Vnde & augeri eandem orandum est; non illam specialem, nisi

nisi quoad spem meliorem.
AD VII. quæst.

QVÆSTIO LIV.

An fides iustificans sit NO-
TITIA?

LUTHERANI, vt Kemnit. in exam. Triid. part. 1. ad fidem pertinere vult tum Fiduciam, tum & Notitiam: Eò quod in fide sit,

1. Notitia, id est, cogitatio promissionum:
2. Assensus, statuentium eas ad se pertinere:
3. Desiderium iustificationis ex his exoriens:
4. Fiduciam accedenti ad thronum misericordie.

Deinde quia Scriptura tribuit cordi, quæ ad intellectum & voluntatem pertinet. Vt, Mat. 9. *Quid cogitatis mala in cordibus vestris.* Mat. 22. *Diliget. &c. ex toto corde.*

Demum S. Bonauentura spem ait, quoad certitudinem pertinere ad intellectum, ad voluntatem verò quoad expectationem.

CALVINUS *Instit.* 3. c. 2. Affirmat, non ignorantiam & sensus nostri submissione; sed cognitione certa regnum cælorum adiri: Quia 2. Tim. 3. *d. immanetur semper discentes, & ad scientiam veritatis nunquam peruenientes.*

SCHARPIVS in *Cursu Theol.* sect. 22. quæst. 2. distinguit Fidem: De implicita, quæ nec Apostoli multa non distinctè cognouerunt; non controuerti, sed conuenire omnes. At de fide Apprehensionis quæri, id est, de sensu particularis gratiæ, quo cupiunt credere, Sic ait *Fides non est assensus in rem incognitam; sed ad eam requiritur Notitia Verbi & præcipue promissionum.*

SVADENT istis. 1. Singuli tenentur esse parati ad reddendam rationem fidei omni postulanti. 1. Pet. 3. Ergo fides est notitia; quia hac isthuc opus.

2. ROM. 10. *Credere corde, & confiteri ore fit ex præcedenti cognitione, id est, fide: ergo hæc est notitia.* Vnde Isa. 55. *Cognitione seruus meus iustificabit multos.* Ioan. 17. *Hæc est vita æterna, vt cognoscant te verum Deum, & quem misisti Iesum Christum.*

3. Sublato Verbo tollitur & fides; id enim huius est basis: Isa. 55. Ioan. 20. Rom. 17. 10.

4. Sermo Christi in nobis inhabitare debet in omni sapientia, vt & alios doceamus, Col. 1. 16. & c. 2. 2. At huc opus notitiæ.

5. *Fides Pontificiis est sperandarum substantiarum rerum: est δειχτος seu Demonstratio, seu Conuictio: Et res sperata nullam habent basin in intellectu.* Vnde Quod subsistit in intellectu est notitia; at fides ibi subsistit. ergo: Et Demonstratio fit ex præcedente cognitione: Et Conuictio fit per argumentationem, in qua est notitia principiorum.

6. Fide intelligimus ea, quæ fide apprehendimus: Heb. 11. 3. Ergo fides est notitia.

7. Fidem melius definiri per ignorantiam quam per notitiam, ait Bell. 1. 1. c. 5. 7. Ergo fides est ignorantia: Per fidem, id est, ignorantiam iustificamur: id per peccatum: quia ignorantia illius, quod scire debemus, peccatum est.

8. Fides non habens notitiam est inferior habente aliquam: at Pontificia habet nullam; diabolica & historica aliquam. 1. 2. c. 2. ergo illa est hac inferior.

AVTOR. I. Fides non est notitia, sed Assensus.

1. Teste S. Scriptura in meo *Antichristo.* p. 4. q. 30.

2. Ita S. Patrum consensus. S. Iren. 1. 2. c. 45. *Melius est nihil omnino scientem credere Deo, & perseverare in eius dilectione; quam per questionum subtilitates, & multiloquium in impietatem cadere.* S. Hil. 1. 8. de Trin. *Habet non tam veniam, quam premium, Ignorare quod credas. Quia maximum stipendium fidei est, sperare quæ nescias.* S. Aug. epist. 102. *Si propter eos solos Christus natus est, qui certa intelligentia possunt ista discernere: penè frustra in Ecclesia laboramus.* Quare, lib. contra epist. fund. c. 4. *Turbam non intelligendi viuacitas; sed credendi simplicitas tutissimam facit.* Idem tract. 27. in Ioan. *Non quia cognouerunt, crediderunt; sed ut cognoscerent, crediderunt.* Serm. 189. de temp.